

Onderhoud kapitaalgoederen

Provincie Noord-Brabant

Om kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties te voorkomen, moeten kapitaalgoederen worden onderhouden.

De Staten stellen voor de kapitaalgoederen die de provincie in eigendom heeft, het te handhaven kwaliteitsniveau en de bijbehorende budgetten, vast. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen beschrijven we de uitwerking van het vastgesteld beleid.

Onderhoud wegen

Wat willen we bereiken?

We gaan voor een robuust en betrouwbaar mobiliteitssysteem én veilige mobiliteit. Om dat te bereiken voert de provincie beheer en onderhoud uit op haar wegenareaal en dragen zo bij aan een goed functionerend provinciaal wegennet als onderdeel van het totale Brabantse wegennet vanuit de kernwaarden veiligheid, bereikbaarheid, leefbaarheid en duurzaamheid.

De provincie houdt de provinciale wegen en fietspaden, bruggen en viaducten, bermen, groen, verkeers- en faunavoorzieningen in stand door:

- het onderhouden en beheren van de objecten;
- het waar mogelijk verbeteren van de verkeersveilige inrichting;
- het oplossen van kleine verkeersknelpunten;
- het op orde hebben en houden van mobiliteits- en verkeersdata.

De technische- en functionele kwaliteit van de provinciale infrastructuur wordt gewaarborgd door alle onderdelen en objecten van die infrastructuur op goede wijze in stand te houden via het dagelijks onderhoud (exploitatie), groot onderhoud en vervanging (investering).

Het dagelijks onderhoud wordt uitgevoerd door middel van meerjarige partnercontracten met aannemers.

Deze contracten noemen we het onderhoudspartnercontract (OPC) en het elektronisch partnercontract (EPC) met een looptijd van vier jaar met een optie voor het verlengen met nog eens vier jaar.

Voor de gladheidsbestrijding beschikken we over materieel dat jaarlijks wordt onderhouden en/of vervangen. Voor een efficiënte uitvoering van de beheer- en onderhoudstaak beschikken we over vijf steunpunten verdeeld over Brabant. Hiervan zijn de Oud Gastel, Helmond en Uden gerenoveerd, wordt nog een besluit genomen over de toekomst van het steunpunt Eethen en wordt steunpunt Westerhoven vóór 2029 omgebouwd naar een busremise voor de concessie Zuidoost.

We werken daarnaast samen met bijvoorbeeld Rijkswaterstaat op het gebied van calamiteiten- en gladheidsbestrijding.

Het provinciale (fiets-)wegennet bestaat uit*:

Hoofdrijbaan	550 km, waarvan 48 km 2x2
Fietspaden	450 km
Berm	790 hectare
Bomen	52.500 stuks
Kunstwerken	855 stuks
Verkeersregelininstallaties (VRI)	94 stuks, waarvan 59 I-VRI
Lichtmasten en bewegwijzeringsmasten	10.035 stuks

**De overdracht van de N625 's-Hertogenbosch – Oss is nog niet in de cijfers verwerkt.*

Groot onderhoud en vervanging vindt plaats op basis van de Kwaliteitsnota Onderhoud Provinciale Infrastructuur (KOPI). KOPI is opgesteld in 2017. De laatste herijking dateert van 2022 en heeft een looptijd 2023-2027. In KOPI zijn de kaders voor aanleg en onderhoud van de provinciale wegenstructuur opgenomen. Tevens zijn hierin de kwaliteitseisen vastgelegd en zijn koppelkansen voor diverse thema's beschreven. Door in de meerjaren onderhouds- en vervangingsplanning ook de feitelijke toestand buiten te betrekken wordt de kwaliteit van het wegennet in stand gehouden en achterstallig onderhoud voorkomen. Het uitgangspunt van 'werk-met-werk' is bij de herijking in 2022 losgelaten en de meerjarige onderhoudsplanning is terug leidend. Door voortdurende uitstel en soms stopzetten van reconstructieprojecten vanwege de stikstofproblematiek liepen namelijk ook de gecombineerde onderhoudsprojecten steeds vaker vertraging op. Dat er geen sprake was van achterstallig onderhoud kon zo niet langer worden gegarandeerd. Projecten waar dit mogelijk aan de orde kon zijn, is extra incidenteel (vaak ook duurder) onderhoud uitgevoerd en/of zijn met prioriteit opgenomen in de meerjarige onderhoudsplanning.

De komende herijking van KOPI (periode 2028-2032) vindt plaats door het nieuwe college. Een goede structurele borging van het onderhoud vinden we belangrijk. Als we het huidige kwaliteitsniveau van het provinciale wegareaal willen handhaven, zijn structureel aanvullende middelen nodig. Het verlagen van het kwaliteitsniveau zal niet automatisch leiden tot lagere onderhoudskosten over de gehele levensduur van het areaal én kan ook leiden tot verkeersonveilige situaties als gevolg van de afgenomen staat van het onderhoud. Dat is iets wat niet wenselijk is.

Deze ontwikkeling van toenemende financiële druk op de onderhoudsbegroting is reeds in 2017 bij de eerste vaststelling KOPI aangekondigd en bij de opeenvolgende herijkingen nader gespecificeerd. Een trend die zich ook de komende jaren zal doorzetten. Door de uitbreiding en de opwaardering van het provinciale netwerk in de afgelopen jaren en de toegenomen ouderdom van het areaal wordt de (toekomstige) onderhoudsopgave groter. Daarnaast leiden ook de recente prijsstijgingen, klimaatverandering (o.a. vorst- en hittesteedschade en wateroverlast) en de extra inzet van elektrisch materieel, dit in verband met de stikstofproblematiek, tot toenemende druk op de meerjarige onderhoudsbegroting. In de afgelopen jaren is via het instellen van een egalisatie-reserve voor de kapitaallasten de indexatie van het investeringskrediet voor onderhoud geborgd via het provinciaal indexatiebeleid. De provinciale weg N625 's-Hertogenbosch – Oss is overgedragen aan de gemeente Oss. Hierdoor zullen de toekomstige onderhoudskosten lager worden. We blijven kijken naar andere mogelijkheden om wegvakken over te dragen op basis van de uitgevoerde inventarisatie. Vanaf 2027 werken we met het contract van Waardegedreven Onderhoud (WGO). Met deze nieuwe contractvorm, waarbij onderhoudsprojecten gebiedsgericht en meerjarig bij twee aannemers wordt ondergebracht, verwachten we de onderhoudstaak efficiënter en effectiever te kunnen uitvoeren. Ten slotte investeren we in het datagedreven werken.

Wat mag het kosten?

Onderhoud wegen

Bedragen x € 1.000	Realisatie	Begroting 2026	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2025	na wijz.	2027	2028	2029	2030

Budget onderhoud wegen	20.670	19.406	15.042	15.042	15.042	15.042
	20.670	19.406	15.042	15.042	15.042	15.042

De onderhoudsbegroting voor het beheer en onderhoud van de provinciale infrastructuur is onderdeel van het begrotingsprogramma 8 Basisinfrastructuur Mobiliteit.

Voor een goede borging van deze basistaak zijn exploitatiemiddelen op basis van het vastgestelde beleid KOPI structureel en autonoom op de meerjarige begroting geraamd (€ 15,0 mln.) en bestaan uit de volgende onderdelen:

- Dagelijks beheer en onderhoud via contracten OPC en EPC
- Gladheidsbestrijding
- Calamiteitenbestrijding
- Steunpunten

De afname van de onderhoudsbegroting ten opzichte van de (bijgestelde) begroting 2026 (€ 4,4 mln.) is vooral het gevolg van hogere lasten van gladheidsbestrijding en extra incidenteel onderhoud voor het herstellen van vorstschade als gevolg van het winterweer begin 2026. Daarnaast was het aantal incidenten en calamiteiten op provinciale wegen in 2026 relatief hoog. De raming voor 2027 is hiervoor nog niet bijgesteld. Via strakke sturing proberen we hier meer grip op te krijgen.

Tegenover het uitgavenbudget van € 15,0 mln. staan geraamde inkomsten (ruim € 2,3 mln.) o.a. uit opbrengsten uit leges voor vergunningen en ontheffingen en bijdragen voor uitgevoerde werken voor derden zoals gladheidsbestrijding.

Investingsschema 2026-2030

	Bedragen x € 1.000				
	2026	2027	2028	2029	2030
1. Provinciale investeringen					
<u>Mobiliteit</u>					
N-261	3.100	0	0	0	0
Wegeninvesteringen	-8.566	97.691	105.086	34.959	57.859
Steunpunten en districtskantoren	531	400	400	2.900	400
Materieel provinciale wegen	1	0	0	200	200
LED verlichting Wegeninvestering	35	0	0	2.500	0
Wegeninvesteringen	60.510	33.953	4.000	34.300	0
Wegeninvesteringen	347	0	9.000	0	0
Wegeninvesteringen	293	0	0	0	0

Wegeninvesteringen	1.140	15.842	10.996	199.748	0
Subtotaal	57.391	147.886	129.482	274.607	58.459

Daarnaast wordt door de Staten ieder jaar bij de begroting een nieuwe jaarschijf voor het structureel investeringskrediet voor groot onderhoud en vervanging op de meerjarige begroting gevoteerd (€ 34,5 mln. voor 2031 inclusief indexatie). Op basis van wet- en regelgeving dienen de uitgaven voor groot onderhoud en vervanging op basis van het levensduurverlengende karakter te worden geactiveerd en afgeschreven (in 15 jaar). Voor het vergroten van de flexibiliteit exploitatie en investeringen en de borging van de dekking van de toekomstige afschrijvingslasten is een egalisatiereserve ingesteld. De toevoeging aan de egalisatiereserve loopt mee in het provinciale indexatiebeleid en daarmee is het structurele investeringskrediet geïndexeerd voor reguliere prijsstijgingen (€ 1,0 mln. structureel in verband met indexatie begroting 2027).

De investeringen worden vastgesteld via het meerjarige investeringsschema. Voor 2027 is € 97,7 mln. voor groot onderhoud en vervanging geraamd. Hieronder valt ook het meerjarige contract Waardegedreven Onderhoud (WGO) dat eind 2026 is gegund.

Voor het realiseren van extra ambities investeren we soms aanvullend in het provinciale wegennet of andere infrastructuur als onderdeel van programma 09 Mobiliteitsontwikkeling. In 2027 totaal ongeveer € 33,9 mln. Zo is er de realisatie van de N285 Noordelijke randweg Zevenbergen geraamd en kleinschalige verkeersveiligheidsmaatregelen (KVM) zoals de aanpak van de kruisingen Deense Hoek / N264 en Kromme Nol / N267. Tenslotte is er de grootschalige reconstructie van de N279 Veghel – Asten (€ 15,8 mln.). In 2027 wordt op basis van de alternatieven uit de Notitie Reikwijdte en Detailniveau een Voorkeursalternatief gekozen.

Het nieuwe investeringsschema wordt door de Staten bij de begroting vastgesteld. De afschrijvingslasten worden gedekt door de reserve Verkeer & Vervoer en reserve Spaar- & Investeringsfonds (SIF).

Inzicht in de extra investeringen in het provinciale wegennet wordt gegeven via de [Programmering Mobiliteit 2027-2046](#).

Onderhoud provinciale gebouwen en installaties

De provincie streeft naar een schone, open en veilige werkplek met een flexibele invulling. Het onderhoud van de provinciale gebouwen en installaties is erop gericht de bestaande voorzieningen op een doelmatige en veilige manier in stand te houden. Deze activiteiten gelden ook voor de ruimten die aan derden verhuurd worden.

Wat willen we bereiken?

De provincie zorgt voor een functionele en veilige werkomgeving door het onderhoud van gebouwen en installaties doelmatig en volgens het vastgestelde kwaliteitskader uit te voeren.

In 2025 zijn de onderhoudsboeken geactualiseerd. Voor het opstellen van het onderhoudsplan is zoals vastgesteld uitgegaan van minimaal conditiescore 3 op basis van de NEN2767 norm.

In het onderhoudsplan zijn zowel het jaarlijkse als meerjarig onderhoud opgenomen. Het jaarlijks onderhoud is nodig om de bedrijfszekerheid van de gebouwen en de installaties te waarborgen, de veiligheid te garanderen en de uitstraling van de gebouwen in stand te houden. De kosten voor dit onderhoud wordt in de jaarlijkse exploitatie opgenomen. Het meerjarig onderhoud heeft betrekking op het niet-reguliere en groot onderhoud aan gebouwen, installaties, apparatuur en inrichting. Bij het meerjarig onderhoud wordt waar mogelijk gezocht naar duurzame oplossingen.

Onderhoud provinciehuis

Gedeputeerde Staten hebben vanuit hun uitvoerende bevoegdheid ingestemd met een tijdelijke afwijking van het kwaliteitskader voor de bitumen dakafwerking en koperen dakrandafwerking op verdieping 1. De conditiescore 4 wordt tot en met 2032 geaccepteerd om beide bouwdelen in één doelmatige, samenhangende vervangingsingreep uit te voeren, zonder veiligheids- of continuïteitsrisico's. In 2027 wordt gestart met het aanbrengen van een brandblusinstallatie in de vorm van een watermistinstallatie op verdieping 2 t/m 23 van het provinciehuis.

Onderhoud museum

Het Museumkwartier aan de Verwerstraat te 's-Hertogenbosch is provinciaal eigendom. Het eigenaarschap hiervan is belegd binnen het programma Cultuur, Sport, Erfgoed en Vrije tijd. Waar het onderhoud en beheer van dit complex voorheen werd georganiseerd door de Stichting Beheer Museumkwartier, wordt dit sinds januari 2025 uitgevoerd door het programma Facilitaire Dienstverlening. Het betreft zowel het verhuren van de diverse ruimten (met name aan het Noordbrabants Museum) als het organiseren van de onderhouds-gerelateerde zaken en vervangingsinvesteringen. Ook het provinciaal Depot Bodemvondsten is gevestigd op deze locatie.

Wat mag het kosten?

Onderhoud gebouwen

Bedragen x € 1.000	Realisatie	Begroting 2026	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2025	na wijz.	2027	2028	2029	2030
Provinciehuis	1.352	1.991	2.036	2.036	2.036	2.036
Noordbrabants museum	954	824	866	671	701	683
	2.306	2.814	2.903	2.707	2.737	2.720

Onderhoud vaarwegen

Wat willen we bereiken?

De provincie Noord-Brabant is vaarwegbeheerder van de Dintel, de Mark, de Roode Vaart, het Mark-Vlietkanaal, de Steenbergsche en Roosendaalse Vliet en de Steenbergsche en Heense haven. Deze wateren zijn in eigendom van het waterschap Brabantse Delta. Het toekennen van de vaarwegfunctie door de provincie vraagt om een verdergaand beheer en onderhoud dan het kwantiteitsbeheer waarvoor het waterschap verantwoordelijk is. Daarom heeft de provincie het waterschap Brabantse Delta in medebewind opgeroepen voor de uitvoering van het vaarwegbeheer. Gedeputeerde Staten stellen de scheepvaartklassen vast welke bepalend zijn voor het onderhoudsniveau van de provinciale vaarwegen. Provinciale Staten leggen deze vast in de Verordening water Noord-Brabant. De bepaling van de feitelijke diepte en het profiel van de vaarwegen wordt overgelaten aan het waterschap als integraal waterbeheerder. Middels een financiële verdeelsleutel dragen de provincie en het waterschap de kosten voor het kwantiteitsbeheer en het vaarwegbeheer naar evenredigheid.

De provincie voert zelf geen beleidsprestaties i.c. werkzaamheden uit aan de vaarwegen. De juridische basis van de medebewindstaak is geformaliseerd met een financiële overeenkomst tussen provincie Noord-Brabant en waterschap Brabantse Delta over het vaarwegbeheer, waarin de kosten van investeringen via een verdeelsleutel worden toebedeeld. Via onderhoudsprogramma's voor baggeren, kunstwerken en bermbeheer worden de vaarwegen bevaarbaar gehouden.

Wat mag het kosten?

Onderhoud vaarwegen

Bedragen x € 1.000	Realisatie	Begroting 2026	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2025	na wijz.	2027	2028	2029	2030
Onderhoudsbijdrage aan waterschap	5.078	3.044	2.984	2.208	2.208	2.208
	5.078	3.044	2.984	2.208	2.208	2.208